

WYROK Z DNIA 6 CZERWCA 2003 R.

SNO 26/03

Przewodniczący: sędzia SN Józef Szewczyk.

Sędziowie SN: Andrzej Wróbel (sprawozdawca), Kazimierz Zawada.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w Warszawie z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego sędziego Sądu Okręgowego oraz protokolanta po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2003 r. sprawy sędziego Sądu Rejonowego w związku z odwołaniem Ministra Sprawiedliwości na niekorzyść obwinionej od wyroku Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 12 grudnia 2002 r. sygn. akt (...)

z m i e n i ł zaskarżony wyrok tylko w ten sposób, że wymierzył obwinionemu sędziemu Sądu Rejonowego karę nagany.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wyrokiem z dnia 12 grudnia 2002 r. sygn. akt (...) uznał obwinioną – sędziego Sądu Rejonowego za winną tego, że:

I. nie wydała postanowień, mimo stosownych zapisów w protokołach posiedzeń potwierdzających fakt ich odbycia i wydania na nich merytorycznych decyzji w sprawach:

1. RK 1547/95 w dniu 20 września 2001 r.,
2. IV K 1159/97 w dniu 28 września 2001 r.,
3. IV K 1939/98 w dniu 28 września 2001 r.,
4. V K 56/99 w dniu 11 września 2001 r.,
5. Wo 81/00 w dniu 13 września 2001 r.,

6. Wo 82/00 w dniu 13 września 2001 r.

II. nie wydała decyzji procesowych w związku z uprzednio wyznaczonymi posiedzeniami:

1. IV K 253/96 w dniu 21 września 2001 r.,
2. IV K 1976/99 w dniu 25 września 2001 r.,
3. III K 236/99 w dniu 25 września 2001 r.,
4. IV K 93/98 w dniu 19 września 2001 r.,
5. IV Kws 131/96 w dniu 19 września 2001 r.,
6. V K 1975/99 w dniu 19 września 2001 r.,
7. V K 1086/99 w dniu 11 września 2001 r.,
8. IV K 1796/97 w dniu 11 września 2001 r.,
9. IV K 1176/99 w dniu 11 września 2001 r.,
10. III K 1256/99 w dniu 25 września 2001 r.,
11. IV K 275/00 w dniu 14 września 2001 r.,
12. III K 134/98 w dniu 10 września 2001 r.,

III. wydała w tej samej dacie dwa różne orzeczenia dotyczące tej samej kwestii w sprawach:

1. III K 799/00 w dniu 20 września 2001 r.:
 - postanowienie o umorzeniu kosztów sądowych w wysokości 174 zł 40 gr.
 - postanowienie o umorzeniu kosztów sądowych w wysokości 40 gr.
2. Wo 139/01 w dniu 27 września 2001 r.:
 - postanowienie o nie uchyleniu prac społecznie użytecznych,
 - postanowienie o uchyleniu postanowienia z dnia 11 grudnia 2000 r., którego treścią była właśnie zamiana grzywny na prace społecznie użyteczne,

IV. nie wydała postanowień o podjęcie uprzednio zawieszonych postępowań wykonawczych, w których podjęła decyzję o umorzeniu grzywien i kosztów postępowania w sprawach:

1. III K 436/98
2. IV K 492/95

V. nie dokonała należytej kontroli sporządzenia protokołów z posiedzeń, co spowodowało ich niekompletność i tym samym brak możliwości ustalenia rzeczywistego przebiegu posiedzenia w sprawach:

1. IV K 139/98 w dniu 20 września 2001 r.,
2. II K 399/00 w dniu 16 października 2001 r.,
3. Wo 1102/00 w dniu 27 września 2001 r.

VI. nie podejmowała czynności procesowych w sprawach:

1. IV K 1407/98 w okresie od dnia 19 kwietnia 2001 r. do dnia 27 września 2001 r. i od dnia 29 września 2001 r. do dnia 12 grudnia 2001 r.,
2. IV K 2067/99 w okresie od dnia 24 lutego 2001 r. do dnia 27 września 2001 r. i od 29 września 2001 r. do dnia 12 grudnia 2001 r.,
3. IV K 2078/99 w okresie od dnia 20 marca 2001 r. do dnia 27 września 2001 r. i od dnia 29 września 2001 r. do dnia 12 grudnia 2001 r.,
4. IV K 7/00 w okresie od dnia 22 lutego 2001 r. do dnia 27 września 2001 r. i od dnia 29 września 2001 r. do dnia 26 listopada 2001 r.,
5. IV K 1620/99 w okresie od dnia 24 lutego 2001 r. do dnia 27 września 2001 r. i od dnia 29 września 2001 r. do dnia 12 grudnia 2001 r.,
6. Ksc 54/00 w okresie od dnia 19 lutego 2001 r. do dnia 9 września 2001 r.,
7. Wog 148/01 w okresie od dnia 4 lutego 2000 r. do dnia 9 maja 2000 r., od dnia 27 maja 2000 r. do dnia 10 września 2000 r., od dnia 29 września 2000 r. do dnia 14 grudnia 2000 r. i od dnia 3 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2000 r.,
8. Wog 149/014 w okresie od dnia 7 grudnia 1999 r. do dnia 7 czerwca 2000 r., od dnia 9 czerwca 2000 r. do dnia 10 września 2000 r., od

- dnia 24 października 2000 r. do dnia 11 marca 2001 r. i od dnia 26 marca 2001 r. do dnia 24 maja 2001 r.,
9. III K 749/99 w okresie od dnia 20 marca 2001 r. do dnia 24 maja 2001 r. i od dnia 26 maja 2001 r. do dnia 27 września 2001 r.,
 10. III K 1149/99 w okresie od dnia 20 marca 2001 r. do dnia 24 maja 2001 r. i od dnia 26 maja 2001 r. do dnia 27 września 2001 r.,
 11. IV K 465/00 w okresie od dnia 20 października 2000 r. do dnia 30 listopada 2000 r. i od dnia 4 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
 12. Ks 272/00 w okresie od dnia 15 lutego 2001 r. do dnia 9 września 2001 r.,
 13. IV K 235/97 w okresie od dnia 27 czerwca 2000 r. do dnia 9 października 2000 r., od dnia 20 listopada 2000 r. do dnia 27 lutego 2001 r. i od dnia 3 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
 14. Wog 140/01 (IV K 1963/98. Wpl 686/01) w okresie od dnia 27 lipca 2000 r. do dnia 11 października 2000 r., od dnia 13 października 2000 r. do dnia 28 lutego 2001 r., od dnia 27 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r. i od dnia 10 października 2001 r. do dnia 27 listopada 2001 r.,
 15. Wog 179/01 w okresie od dnia 20 marca 2001 r. do dnia 30 lipca 2001 r. i od dnia 4 października 2001 r. do dnia 6 stycznia 2002 r.,
 16. Wog 182/01 w okresie od dnia 4 sierpnia 2000 r. do dnia 30 lipca 2001 r.,
 17. IV Ko2 132/00 w okresie od dnia 19 lutego 2001 r. do dnia 1 lipca 2001 r.,
 18. IV Ko2 104/99 w okresie od dnia 21 lutego 2001 r. do dnia 1 lipca 2001 r.,
 19. III K 1/00 w okresie od dnia 26 maja 2000 r. do dnia 30 lipca 2000 r., od dnia 1 sierpnia 2000 r. do dnia 28 września 2000 r. i od dnia 27 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,

20. Kws i CK 3/00 w okresie od dnia 5 lipca 2000 r. do dnia 3 września 2000 r., od dnia 15 listopada 2000 r. do dnia 1 stycznia 2001 r. i od dnia 12 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
21. IV K 474/00 w okresie od dnia 25 sierpnia 2000 r. do dnia 16 listopada 2000 r. i od dnia 6 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
22. III K 864/99 w okresie od dnia 2 grudnia 1999 r. do dnia 2 marca 2000 r. i od dnia 13 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
23. III K 1062/99 w okresie od dnia 12 maja 2000 r. do dnia 1 sierpnia 2000 r., od dnia 2 sierpnia 2000 r. do dnia 27 września 2000 r. i od dnia 29 września 2000 r. do dnia 3 listopada 2000 r. i od dnia 13 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
24. IV K 1222/00 w okresie od dnia 26 lutego 2001 r. do dnia 8 lipca 2001 r.,
25. III K 1511/99 w okresie od dnia 12 czerwca 2000 r. do dnia 7 stycznia 2001 r., od dnia 9 stycznia 2001 r. do dnia 12 marca 2001 r. i od dnia 12 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
26. IV K 2005/97 w okresie od dnia 31 maja 1999 r. – 27 października 1999 r. od dnia 3 listopada 1999 r. do dnia 27 grudnia 1999 r., od dnia 14 stycznia 2000 r. do dnia 1 marca 2000 r., od dnia 8 maja 2000 r. do dnia 28 września 2000 r. i od dnia 3 kwietnia 2001 r. do dnia 7 lipca 2001 r.,
27. Wog 144/01 w okresie od dnia 27 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r. i od dnia 27 września 2001 r. do dnia 30 listopada 2001 r.,
28. Wog 142/01 w okresie od dnia 29 sierpnia 2000 r. do dnia 14 października 2000 r., od dnia 16 października 2000 r. do dnia 8 lutego 2001 r. i od dnia 12 kwietnia 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
29. Wog 145/014 w okresie od dnia 1 maja 2001 r. do dnia 4 lipca 2001 r.,
30. IV K 816/98 w okresie od dnia 31 maja 1999 r. do dnia 20 września 1999 r., od dnia 15 stycznia 2000 r. do dnia 8 stycznia 2001 r., od dnia

2 kwietnia 2001 r. do dnia 2 lipca 2001 r. i od dnia 2 października 2001 r. do dnia 13 stycznia 2002 r.,

31. Wo 20/97 w okresie od dnia 31 maja 1999 r. do dnia 7 lipca 2000 r., od dnia 20 października 2000 r. do dnia 9 kwietnia 2001 r. i od dnia 10 października 2001 r. do dnia 6 grudnia 2001 r.

VII. wydała w dniu 27 września 2001 r. w sprawie Wol 49/01 orzeczenie nie mające związku z wnioskiem skazanego, w oparciu o który wyznaczono przedmiotowe posiedzenie, w ten sposób, że postanowieniem z dnia 27 września 2001 r. odniosła się do uchylenia postanowienia z dnia 29 listopada 2000 r. o zamianie grzywny na pracę społecznie użyteczną, zamiast do wniosku skazanego o odroczenie wykonania pracy społecznie użytecznej,

VIII. wydała w dniu 12 czerwca 2001 r. orzeczenie w sprawie IV K 710/95 nie mające oparcia w realiach sprawy i zasadach logiki, w ten sposób, że postanowieniem z dnia 12 czerwca 2001 r. odwołała rozłożenie na raty grzywny w wysokości 0 zł,

tj. o popełnienie przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 u.s.p. i na podstawie art. 109 § 1 u.s.p. wymierzył jej karę upomnienia.

Sąd Apelacyjny ustalił i zważył, co następuje:

Co do czynu I - w pismach z dnia 17 października 2001 r. (k.2-4) i z dnia 7 listopada 2001 r. (k. 22; stanowiących odpowiednio załącznik nr 2 i 9 do wniosku Rzecznika Prezes Sądu Rejonowego przedstawił zastawienie 6 spraw, w których obwiniona nie wydała stosownych postanowień, pomimo zapisów w protokołach posiedzeń potwierdzających fakt ich odbycia i wydania na nich merytorycznych decyzji. Mimo znacznego upływu czasu od dnia posiedzenia (wokandy z 20, 21 i 28 września 2001 r.) do dnia zażądania akt – 15 października 2001 r. akta te zawierały braki, które uniemożliwiały zapoznanie się z treścią wydanego orzeczenia, jak i niezwłocznego wykonania tych orzeczeń.

Co do czynów II-VII - w piśmie z dnia 7 listopada 200- r. (k.18-24) stanowiącym załącznik nr 9 do wniosku Rzecznika uzupełnionym sprawozdaniami Przewodniczącego wydziału wykonawczego – k. 25-33, 46-57, Prezes Sądu Rejonowego przedstawił:

- w zakresie czynu II – zestawienie 12 spraw, w których obwiniona w okresie od dnia 10 do dnia 25 września 2001 r. nie wydała decyzji procesowych w związku z uprzednio wyznaczonymi posiedzeniami. Analiza tych dokumentów wykazuje, iż pomimo wyznaczonych posiedzeń w tych sprawach, brak było jakiegokolwiek decyzji merytorycznej, tj. brak postanowienia, bądź zarządzenia o odwołaniu posiedzenia;

- w zakresie czynu III – zestawienie 2 spraw o sygnaturach wskazanych we wniosku, w których obwiniona wydała sprzeczne ze sobą orzeczenia dotyczące tej samej kwestii;

- w zakresie czynu IV – zestawienie 2 spraw o sygnaturach wskazanych we wniosku, w których obwiniona nie wydała postanowień o podjęciu uprzednio zawieszonych postępowań wykonawczych, w których pomimo tego podjęła decyzję o umorzeniu grzywien i kosztów postępowania;

- w zakresie czynu V – zestawienie 3 spraw o sygnaturach wskazanych we wniosku, w których obwiniona nie dokonała należytej kontroli protokołów z posiedzeń, co spowodowało ich niekompletność, a tym samym brak możliwości rzeczywistego przebiegu posiedzeń. Analiza tego zestawienia wskazuje, że z treści ich nie wynika, kto się stawił na posiedzenie, nie zawiera niezbędnych zarządzeń w związku z odroczeniem posiedzenia;

- w zakresie czynu VI – zestawienie 31 spraw o sygnaturach wskazanych we wniosku, w których obwiniona nie podejmowała czynności procesowych, w których okresy bezczynności wynosiły od 3 do kilkunastu miesięcy. Analiza tego zestawienia wykazuje, iż obwiniona w okresach w nim wskazanych, w poszczególnych sprawach nie interesowała się biegiem tych spraw, nie wykonując żadnych czynności;

- w zakresie czynu VII – obwiniona wydała w sprawie postanowienie nie odnoszące się w ogóle do wniosku skazanego w ten sposób, że postanowieniem z dnia 27 września 2001 r. odniosła się do uchylecia postanowienia z dnia 29 listopada 2000 r. o zamianie grzywny na pracę społecznie użyteczną, zamiast do wniosku skazanego o odroczeniu wykonania pracy społecznie użytecznej;

- w zakresie czynu VIII – w sprawie o sygnaturze wskazanej we wniosku obwiniona wydała orzeczenie nie mające oparcia w realiach sprawy i logiki, odwołując rozłożenie grzywny na raty w wysokości 0 zł – k. 37, 39.

W okresie od stycznia do września 2001 r., w którym zawiera się przede wszystkim czasokres zarzutów stawianych obwinionej, w XI Wydziale Wykonawczym Sądu Rejonowego, gdzie pracowała, oprócz niej i przewodniczącej było zatrudnionych 2 sędziów. Pod względem merytorycznym w pełnym wymiarze orzekała obwiniona i druga sędzia Sądu Rejonowego. W powyżej wskazanym okresie druga obwiniona wyznaczyła łącznie 97 wokand z ilością 3 230 spraw. W tym samym okresie druga sędzia Sądu Rejonowego wyznaczyła 34 wokandy z 519 sprawami (dowód: wykaz wokand i spraw – k. 113-121, wyjaśnienia obwinionej – k. 110).

Sąd ustalił, że referat obwinionej był duży, dochodził do 5 000 spraw różnego rodzaju. Obwiniona wielokrotnie kontaktowała się z Prezesem Sądu, informując go, iż ma bardzo dużo spraw w referacie i nie radzi sobie. Spowodowało to skierowanie do pracy w Wydziale w niepełnym wymiarze godzin dodatkowego sędziego (dowód: zeznania św. L. M. – k. 129, św. D. J.-K. – k. 167, pisma obwinionej – k. 137-155).

Na dzień rozpoczęcia pracy obwinionej w Wydziale – 3 maja 1999 r. ilość spraw w jej referacie:

- z zakresu windykacji należności karnych wynosiła 2 137, z tego pozostało na dzień 30 września 2001 r. – 225 spraw,

- z zakresu wykonywania kary ograniczenia wolności wynosiła 65 spraw, z tego pozostało na dzień 30 września 2001 r. – 21 spraw,

- z zakresu prac społecznie użytecznych wynosiła 24 sprawy, z tego pozostały na dzień 30 września 2001 r. – 4 sprawy, dowód: wykaz ilości spraw i miesięcznego wpływu – k. 175-177.

Z końcem kwietnia 2002 r. obwiniona została przeniesiona do orzekania w XVII Wydziale Grodzkim Sądu Rejonowego. Z pracy jej powierzonej wywiązuje się bardzo dobrze, jej załatwialność kształtuje się w górnej granicy tego, co załatwiają inni sędziowie i jest znacząco większa (dowód: zeznania św. L. Ł. – k. 188).

Obwiniona sędzia Sądu Rejonowego przesłuchiwana przez Rzecznika Dyscyplinarnego odmówiła składania wyjaśnień. Przed Sądem Dyscyplinarnym przyznała się do popełniania zarzucanych jej czynów opisanych w pkt I-VII, natomiast nie przyznała się do czynu opisanego w pkt VIII wniosku wyjaśniając, iż zarządzenie na postanowienie z dnia 12 czerwca 2001 r. o odwołaniu rozłożenia na raty nie zostało przez nią wydane, ani podpisane. Przyznała natomiast, iż tymże postanowieniem odwołała rozłożenie na raty grzywny w wysokości 0 zł, tłumacząc to oczywistą omyłką pisarską, wynikłą z programu komputerowego (dowód: wyjaśnienia obwinionej – k. 108).

W następstwie tych wyjaśnień, przeprowadzenia dowodu z akt sprawy IV K 710/95 Rzecznik Dyscyplinarny po zamknięciu dyscyplinarnego przewodu sądowego w zakresie czynu zarzucanego w pkt VIII wniosku wniósł o wyeliminowanie zwrotu „a następnie zarządzeniem zleciła egzekucję kwoty 5 000 zł” – k. 88 wobec uznania, iż stosowne zarządzenie wydała i podpisała inna osoba.

Obwiniona na rozprawie wprawdzie oświadczyła, iż korzysta z prawa odmowy składania wyjaśnień, to jednak wyjaśniła, iż w kwietniu 2002 r. kiedy przeszła do Wydziału Grodzkiego, sędzia która przysłała na jej miejsce zgodnie z podziałem czynności dostała połowę jej poprzedniego referatu. Zaniedbania jej zarzucane wnioskiem rzecznika tłumaczyła dużą ilością spraw, nawarstwieniem liczby posiedzeń – k. 109-110.

Sąd Apelacyjny ocenił pozytywnie wyjaśnienia obwinionej, uzupełnione treścią jej pism uznając, że nie ma żadnych podstaw do zakwestionowania ich prawdziwości. Wyjaśnienia te mają potwierdzenie w zeznaniach świadków L. M., D. J.-K., L. Ł., jak i w stosownych sprawozdaniach i wykazach zgromadzonych zarówno podczas postępowania wyjaśniającego, jak i postępowania sądowego. Ponad wszelką wątpliwość, w szczególności dokumentacja dotycząca obciążenia poszczególnych sędziów Wydziału wykonawczego, ilość wyznaczanych wokand i spraw, musi prowadzić do wniosku, iż obciążenie było nierówne i to na niekorzyść obwinionej. Potwierdzeniem takiej oceny jest fakt uzupełnienia kadrowego wydziału, jak i to, że sędzia zatrudniony na miejscu obwinionej, obecnie ma referat o połowę mniejszy w porównaniu do tego, który ona miała.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd stwierdził, iż w pełni wykazał on winę sędziego Sądu Rejonowego w zakresie postawionych jej zarzutów. Przypisane sędziemu zarzuty jednoznacznie pozwalały na zakwalifikowanie ich jako przewinień dyscyplinarnych, wyczerpujących znamiona art. 107 § 1 u.s.p. Postępowanie wbrew obowiązkowi sumiennemu wykonywania swoich obowiązków – art. 82 w zw. z art. 66 u.s.p. poprzez naruszenie Regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych, a w szczególności:

- § 56 nakładającego na sędziego obowiązek sumiennego i sprawnego wykonania każdej czynności sądowej zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- § 67 precyzującego obowiązki ciążące na przewodniczącym posiedzenia, a w szczególności wydawania zarządzeń w związku z przygotowaniem posiedzenia i zarządzeń w toku postępowania, jak i spowodowanie aby protokół został podpisany bezpośrednio po zakończonym postępowaniu, a w wyjątkowych wypadkach – najpóźniej – w ciągu 3 dni po jego zakończeniu,

- § 68 nakazującego sędziemu sprawdzenie, czy przydzielone mu sprawy mają prawidłowy bieg w sytuacji, gdy przybiera taką skalę jak w niniejszej sprawie, uznać należy za rażącą obrazę przepisów prawa i uchybienie godności urzędu.

Zdaniem Sądu Dyscyplinarnego, te okoliczności obiektywne, na które powoływała się obwiniona nie mogą w znacznym stopniu jej ekskulpować, a jedynie powinny być mieć wpływ na ocenę stopnia zawinienia. Fakt ponad przeciętnego obciążenia obwinionej w pracy jedynie w części może powodować usprawiedliwienie stwierdzonych uchybień. Nie mógł jednak powodować uznania, o co wnosił obrońca obwinionej, iż przewinienia jej zarzucane są mniejszej wagi, chociażby z uwagi na ich rangę, skalę i charakter.

Oceniając całość zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Dyscyplinarny uznał, iż karą współmierną do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego i adekwatną do stopnia zawinienia sędziego Sądu Rejonowego, jest kara upomnienia – art. 109 § 1 pkt 1 u.s.p.

Zdaniem Sądu Dyscyplinarnego przeciwko wymierzeniu surowszej kary dyscyplinarnej przemawiało bardzo duże obciążenie obowiązkami zawodowymi, szczerze przyznanie się oraz bardzo dobra opinia wystawiona obwinionej za okres pracy po kwietniu 2002 r.

Minister Sprawiedliwości w odwołaniu od powyższego wyroku wniesionego na niekorzyść obwinionego sędziego Sądu Rejonowego na podstawie art. 425 § 1 i art. 438 pkt 4 k.k. w związku z art. 128 u.s.p. zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażącą niewspółmierność kary dyscyplinarnej upomnienia, wymierzonej obwinionej w stosunku do zawinienia i szkodliwości społecznej przewinienia dyscyplinarnego. Podnosząc powyższy zarzut wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez wymierzenie obwinionej na mocy art. 109 § 1 pkt 2 u.s.p. kary dyscyplinarnej nagany.

W ocenie Ministra Sprawiedliwości Sąd Apelacyjny słusznie przyjął, że obwiniona dopuściła się rażącej obrazę przepisów prawa i uchybiła godności

urzędu bowiem wykonując obowiązki sędziego naruszyła art. 82 w związku z art. 66 u.s.p., a nadto przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1987 r. – Regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 218 ze zm.), a w szczególności:

- § 56 nakładający na sędziego obowiązek sumiennego i sprawnego wykonywania każdej czynności sądowej,
- § 67 zobowiązujący przewodniczącego posiedzenia do wydawania zarządzeń w związku z przygotowaniem posiedzenia i zarządzeń w toku postępowania oraz spowodowania, aby protokół został podpisany bezpośrednio po zakończonym postępowaniu, a w wyjątkowych wypadkach – najpóźniej w ciągu 3 dni po jego zakończeniu,
- § 68 nakazujący sędziemu sprawdzenie, czy przydzielone mu sprawy mają prawidłowy bieg.

Minister Sprawiedliwości jest zdania, że Sąd Apelacyjny prawidłowo ustalił okoliczności faktyczne przyjęte za podstawę orzeczenia i uznał sędziego za winnego popełnienia zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego. Przy wyborze kary dyscyplinarnej Sąd Apelacyjny jednak przecenił jako okoliczność łagodzącą fakt, iż sędzia Sądu Rejonowego odbyła w okresie objętym zarzutami więcej sesji niż inni sędziowie zatrudnieni w XI Wydziale Wykonawczym Sądu Rejonowego i że jej obciążenie pracą było większe od przeciętnego w tym Wydziale. Sąd Dyscyplinarny nie uwzględnił jednak w sposób dostateczny takich istotnych okoliczności obciążających obwinioną jak: duża skala uchybień, ich poważny charakter oraz okresy beczynności wynoszące od 3 do kilkunastu miesięcy aż w 31 sprawach. W tym ostatnim wypadku obwiniona w sposób rażący naruszyła także art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przewlekłe prowadząc postępowanie karne wykonawcze. Nadto w kilku wypadkach wydała ona orzeczenia rażąco naruszające przepisy prawa karnego i karnego wykonawczego (zarzuty VII-VIII) dyskredytujące ją zawodowo. Według Ministra Sprawiedliwości należy uwzględnić też fakt, iż dopuściła się ona ciągu

przewinień służbowych o różnym stopniu szkodliwości społecznej, w tym także znacznej. Wymierzenie w tych warunkach najłagodniejszej z kar dyscyplinarnych w realiach niniejszej sprawy pozwala uznać karę upomnienia za rażąco łagodną.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Minister Sprawiedliwości na podstawie przepisów art. 425 § 1 i art. 438 pkt 4 kodeksu postępowania karnego w związku z art. 128 Prawa o ustroju sądów powszechnych zarzucił rażąco niewspółmierność kary dyscyplinarnej upomnienia wymierzonej obwinionemu sędziemu Sądu Rejonowego w stosunku do zawinienia i szkodliwości społecznej przewinienia dyscyplinarnego. Zarzut ten jest trafny.

Sąd Apelacyjny prawidłowo ustalił i ocenił okoliczności faktyczne przyjęte za podstawę orzeczenia i uznał sędziego za winną popełnienia zarzucanego jej przewinienia. Sąd stwierdził, że obwiniona dopuściła się rażącej obrazy przepisów prawa i uchybiła godności urzędu bowiem wykonując obowiązki sędziego naruszyła art. 82 w związku z art. 66 Prawa o ustroju sądów powszechnych, a nadto przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 listopada 1987 r. – Regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. Nr 38, poz. 218 ze zm.), a mianowicie: § 56 nakładającego na sędziego obowiązek sumiennego i sprawnego wykonywania każdej czynności sądowej; § 67 zobowiązującego przewodniczącego posiedzenia do wydawania zarządzeń w związku z przygotowaniem posiedzenia i zarządzeń w toku postępowania oraz spowodowania, aby protokół został podpisany bezpośrednio po zakończonym postępowaniu, a w wyjątkowych wypadkach – najpóźniej w ciągu 3 dni po jego zakończeniu; § 68 nakazującego sędziemu sprawdzenie, czy przydzielone mu sprawy mają prawidłowy bieg.

Trafny jest zarzut Ministra Sprawiedliwości, że kara upomnienia wymierzona obwinionej jest karą rażąco niewspółmierną w stosunku do

charakteru przewinienia dyscyplinarnego i stopnia zawinienia obwinionego sędziego.

Przede wszystkim należy podkreślić, że Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyraźnie stwierdził, że fakt ponadprzeciętnego obciążenia obwinionej obowiązkami służbowymi nie mógł powodować uznania, „iż przewinienia jej zarzucane są mniejszej wagi, chociażby z uwagi na ich rangę, skalę i charakter”. Tym samym uznał, że powyższa okoliczność łagodząca nie wpływa na ocenę zarzucanego obwinionej przewinienia dyscyplinarnego jako przewinienia o poważnym charakterze. Już chociażby z tego powodu kara upomnienia jako kara wymierzana za przewinienia mniejszej wagi powinna być uznana za nieadekwatną do charakteru tego przewinienia.

Zgodnie z utrwalonym orzecnictwem sądowym niewspółmierność kary to pojęcie ocenne, zaś rażąca niewspółmierność, o której mowa w art. 438 pkt 4 k.p.k., to dysproporcja znaczna, bijąca wręcz w oczy, a nie ewentualne drobne różnice w ocenach sądu pierwszej i drugiej instancji, lecz różnice ocen o zasadniczym charakterze. Rażąca niewspółmierność kary zachodzić może tylko wówczas, gdyby na podstawie ujawnionych okoliczności, które powinny mieć zasadniczy wpływ na wymiar kary, można było przyjąć, iż zachodziłaby wyraźna różnica pomiędzy karą wymierzoną przez Sąd pierwszej instancji a karą, jaką należałoby wymierzyć w instancji rewizyjnej w następstwie prawidłowego zastosowania w sprawie dyrektyw wymiaru kary przewidzianych w kodeksie karnym oraz zasad ukształtowanych przez orzecznictwo Sądu Najwyższego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 1973 r., III KR 254/73, OSNPG 1974, z. 3-4, poz. 51). Sąd Najwyższy jest zdania, że w prawidłowo ustalonych okolicznościach sprawy kara upomnienia wymierzona obwinionej jest niewspółmiernie łagodna w stopniu rażącym. Orzeczonej karze nie uwzględnia bowiem w stopniu dostatecznym takich okoliczności, jak duża skala uchybień, ich poważny charakter oraz okresy bezczynności wynoszące od 3 do kilkunastu miesięcy aż w 31 sprawach. Nie ulega bowiem wątpliwości, że

niepodejmowanie przez obwinioną wymaganych prawem czynności przez rażąco długi okres w tak wielu sprawach jest poważnym i oczywistym naruszeniem prawa, które powoduje ewidentnie negatywne skutki dla stron postępowania z powodu jego przewlekłości oraz wpływa na kształtowanie się ujemnych ocen społecznych w stosunku do wymiaru sprawiedliwości postrzeganego jako system. W związku z tym trafnie uchybienia popełnione przez obwinioną zostały zakwalifikowane przez Sąd Apelacyjny jako przewinienia służbowe polegające nie tylko na rażącej i oczywistej obrazie przepisów prawa sądowego, lecz także na obrazie godności urzędu. Biorąc pod rozwagę taką prawną kwalifikację zarzucanych obwinionej przewinień oraz uwzględniając ustalone okoliczności sprawy, trzeba uznać, że należało obwinionemu sędziemu wymierzyć karę nagany jako karę współmierną, uwzględniającą znaczenie i ciężar gatunkowy tych przewinień. Trafnie wskazał Minister Sprawiedliwości, że Sąd wymierzając karę upomnienia przecenił tę okoliczność łagodzącą wymiar kary, iż obwiniona sędzia Sądu Rejonowego odbyła w okresie objętym zarzutami więcej sesji niż inni sędziowie zatrudnieni w XI Wydziale Wykonawczym Sądu Rejonowego i że jej obciążenie pracą było większe od przeciętnego w tym Wydziale. Okoliczności te nie mogą bowiem w wpływać na charakter i znaczenie popełnionych przez obwinioną przewinień, co stwierdził Sąd Apelacyjny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, ani też w stopniu decydującym wpływać na wymiar kary dyscyplinarnej. Nie ulega bowiem wątpliwości, że dolegliwość kary nagany nie przekracza we wskazanych wyżej okolicznościach stopnia zawinienia obwinionej, które jest znaczne.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.